

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Інститут права ім. князя Володимира Великого

МАУП

ПРАВА ЛЮДИНИ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ СПІВІСНУВАННЯ НАРОДІВ

*Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції,
м. Київ, МАУП, 12 грудня 2005 р.*

Київ 2007

ББК 67.9(4УКР)300.7я43
П68

Відповідальний редактор *В. М. Чирков*
(видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”)

За науковою редакцією канд. юрид. наук, проф. *А. С. Мацка*

Упорядники: *Н. В. Плахотнюк, О. М. Кісілевич*

Права людини як основа розвитку співіснування на-
П68 родів: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ,
12 груд. 2005 р. / За наук. ред. А. С. Мацка; Упоряд.
Н. В. Плахотнюк, О. М. Кісілевич. — К. : МАУП, 2007. —
152 с. — Бібліогр. в кінці статей.

ISBN 978-966-608-734-1

У збірнику наукових праць подано тези доповідей і виступів, представлених на конференції “Права людини як основа розвитку співіснування народів”. Автори доповідей і виступів — викладачі вищих навчальних закладів, працівники органів державної влади, аспіранти та студенти — здійснили спробу проаналізувати проблеми захисту та реалізації прав людини.

Для науковців, викладачів, студентів, а також усіх, кого цікавить розглядувана тематика.

ББК 67.9(4УКР)300.7я43+67.300.7я43

ISBN 978-966-608-734-1

© Міжрегіональна Академія управління
персоналом (МАУП), 2007

Зміст

Коваленко В. В. <i>Права людини на сучасному етапі</i>	6
Плахотнюк Н. В. <i>Права людини у світлі розвитку інформаційних технологій</i>	7
Тихомиров О. Д. <i>Методологічні аспекти досліджень прав людини</i>	12
Дяченко В. І. <i>Міжнародно-правові проблеми організації боротьби з торгівлею людьми</i>	17
Гладун З. С. <i>Права людини і громадянина у сфері охорони здоров'я</i>	21
Філик В. Н. <i>Особливості захисту прав людини в умовах громадянського суспільства</i>	26
Гусарєв С. Д. <i>Професійна діяльність юристів у системі забезпечення прав і свобод громадян</i>	30
Владиченко С. Д. <i>Особливості становлення судової влади в Україні</i>	34
Подкопаєв С. <i>Етика суддів: міжнародний досвід і проблеми регулювання в Україні</i>	36
Бортник В. А. <i>Кримінально-правовий захист честі та гідності особи: історичний аспект</i>	41
Горова О. <i>Омбудсмен як інститут захисту прав людини і громадянина</i>	46
Лісова Н. <i>Право людини на заподіяння шкоди у стані крайньої необхідності</i>	51

С. Д. ВЛАДИЧЕНКО

доц. кафедри історії та теорії держави і права

*Інститут права ім. князя Володимира Великого МАУП,
м. Київ*

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Судова влада як система судових органів держави є одним із основних елементів структури державної влади. Як відомо, у правовій державі судова влада незалежна та самостійна. Визначений у частині першій ст. 6 Конституції України принцип розподілу державної влади (“державна влада здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову”) — один з фундаментальних демократичних принципів, закріплених Конституцією України. Згідно з цим принципом жодна з галузей влади не може підміняти собою інші чи підпорядковувати їх собі.

Водночас, визнаючи людину найвищою соціальною цінністю, Конституція України закріплює широке коло прав і свобод, гарантує і забезпечує їх захист, у тому числі від порушення з боку держави, її органів і посадових осіб.

Необхідно визнати, що в Україні судова влада як влада, а не як проста сума повноважень судових органів, утвердилася насамперед завдяки діяльності Конституційного Суду, який почав, по-перше, перевіряти закони на відповідність закріпленим у Конституції України основним правовим принципам, по-друге, послідовно обстоювати право всіх інших судів бути судовою владою.

У низці своїх рішень Конституційний Суд конкретизував та уточнив низку важливих положень стосовно конституційних гарантій незалежності судів, а також щодо компетенції судових органів у контексті сформульованого в ч. 2 ст. 124 Конституції України положення про те, що юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, які виникають у державі.

Загалом судову владу характеризує юридична можливість впливати на рішення і дії органів законодавчої та виконавчої

влади, стримуючи та обмежуючи їх рамками закону. Спираючись на Конституцію, яка визначила не лише цілі, а й межі діяльності законодавчої і виконавчої гілок влади, Конституційний Суд реально доводить, що будь-яка дія чи рішення не тільки громадян, а й державних органів може стати предметом судового розгляду. Адже Конституцією України встановлено, що правосуддя призначене забезпечувати права людини, а це кардинально змінює колишню сутність і цілі судових органів. Оскільки конституційні норми, якими закріплюються права людини, проголошені такими, що діють безпосередньо, зв'язують законодавчу й виконавчу гілки влади та забезпечуються правосуддям, то сенс діяльності судових органів зводиться до того, аби захищати громадян від будь-яких зловживань з боку законодавчої та виконавчої гілок влади.

Таким чином, виходячи з викладеного можна зробити наступні висновки:

- утверджуючи на практиці проголошені Конституцією України демократичні правові принципи й гарантуючи права громадян у сфері правосуддя, Конституційний Суд активно стимулює процес оновлення вітчизняного законодавства і практики правозастосування;
- фактично Конституційний Суд подає приклад іншим судам, демонструючи і доводячи, що судова влада має бути самостійною та незалежною. Цим самим він сприяє включенню судової влади в єдиний механізм державної влади в якості ефективної протипаги законодавчій і виконавчій гілок влади.